

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Johtava asiantuntija
Nadine Hellberg-Lindqvist

Muistio 5.12.2024

VN/25705/2024

VN/25705/2024-TEM-12

Liite 1**TILINTARKASTUSLAUTAKUNNAN ASETTAMINEN 1.1.2025 – 31.12.2027**

Tilintarkastuslain (1141/2015) 7 luvun 1 §:n mukaan tilintarkastusvalvonta on Patentti- ja rekisterihallituksessa (PRH). Kyseisen lain 7 luvun 4 §:n mukaan Tilintarkastusvalvonnassa toimii ratkaisutoiminnassaan itsenäinen tilintarkastuslautakunta. Tilintarkastuslautakunnan tehtävät määritellään lain 7 luvun 5 §:ssä ja niihin kuuluvat muun muassa tilintarkastuksen yleinen ohjaus ja kehittäminen, hallinnollisten seuraamusten määrääminen, oikaisuvaatimusten ratkaiseminen sekä päättäminen muutoksenhausta hallinto-oikeuden päätökseen. Lautakunnalla voi olla käsiteltävänä myös kestävyysraportointitarkastajia koskevia seuraamustapauksia (tilintarkastuslain muutos lailla 21.12.2023/1250).

Tilintarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä vähintään viisi ja enintään kahdeksan muuta jäsentä. Puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi lautakunnassa on kaksi pysyvää asiantuntijaa ja näiden varahenkilöt. Valtioneuvosto asettaa tilintarkastuslautakunnan jäsenet ja pysyvät asiantuntijat kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Tilintarkastuslautakunnan jäsenten tulee olla tilintarkastukseen hyvin perehtyneitä. Vähintään kahdella jäsenellä tulee olla muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto. Lautakunnalla tulee kokonaisuutena olla sen tehtävien edellyttämä asiantuntemus. Pysyvien asiantuntijoiden tulee olla tilintarkastajia.

Lautakunnan jäseneksi ei voida valita tilintarkastajaa, tilintarkastusyhteisön osakasta tai vastaavassa asemassa olevaa, tilintarkastusyhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsentä taikka tilintarkastusyhteisöön työ- tai toimeksiantosuhteessa olevaa. Enemmistön jäsenistä tulee olla henkilöitä, joiden toimimisesta edellä mainituissa tehtävissä on kulunut enemmän kuin kolme vuotta.

Tilintarkastuslautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme muuta jäsentä tai varajäsentä, joista vähintään yhdellä on oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto.

Lautakunnan kokoonpanoa valmisteltaessa on pyritty varmistamaan, että tilintarkastusta koskeva tietämys on lautakunnassa mahdollisimman monipuolisesti edustettuna. Huomiota on kiinnitetty myös tilintarkastusalaan läheisesti liittyvien alojen tuntemukseen. Koska lautakunnassa käsiteltävissä asioissa on usein kyseessä kirjanpitoon liittyvistä seikoista, ehdotetaan yhdeksi jäseneksi kirjanpitolautakunnan jäsentä (Tallberg). Tilintarkastusalan syvää käytännön osaamista on mm. Ahdilla, jolla on pitkä kokemus tilintarkastajana toimimisesta. Tilintarkastusalan akateemista osaamista edustavat Fredriksson ja Ruohonen. Esitetyllä puheenjohtajalla (Timonen) ja tuomioistuineläimen edustajalla (Koivisto) on ministeriötaustansa kautta osaamista tilintarkastuslainsäädännöstä. Asianajajajäsenellä on kokemusta tilintarkastusalan tavoin säännelystä ja luvanvaraisesta ammatista.

Laissa erikseen mainittu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto on siten ehdotetun puheenjohtajan lisäksi ehdotetuista jäsenistä kahdella (Kivelä, Toivonen) ja varajäsenistä kolmella (Laine, Vesterbacka, Wahlroos).

Lautakunnan kokoonpanossa on pyritty huomioimaan lautakunnan työn jatkuvuus. Jäseninä jatkaisivat Ahti (uusi varapuheenjohtaja), Toivonen, Tallberg ja Fredriksson. Kokoonpanoon ei edellisten kolmen kauden tapaan ehdoteta jäseniksi ministeriöiden tai muiden viranomaisten edustajia. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa tapahtuisi jatkossakin PRH:n toimesta.

Pysyviksi asiantuntijoiksi ehdotetaan kahta KHT-tilintarkastajaa, joilla on pitkäaikainen ja monipuolinen kokemus tilintarkastajana toimimisesta. Sekä pysyvät asiantuntijat että heidän varahenkilönsä ovat tehtävässään uusia lukuun ottamatta Ilkkaa, joka on toiminut aiemmin varahenkilönä. Ilkka sekä varahenkilöiksi esitetyt Peltonen ja Ahjos ovat suorittaneet kestävyysraportointitarkastajan KRT-tutkinnon. Pysyvää JHT-edustusta ei nähdä tarpeellisena julkishallinnonalan tapausten tullessa varsin harvoin lautakunnan käsiteltäväksi. Lautakunnalla on yhä mahdollisuus kuulla määrätyn alan asiantuntijaa myös tilannekohtaisesti lain 7 luvun 7 §:n mukaisesti.

Nimeämisesityksiä lautakunnan jäseniksi pyydettiin määrättyiltä etujärjestöiltä ja yliopistoilta. Etujärjestöiltä pyydettiin ensisijaisesti esityksiä jäsenistöstään. Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (605/1986) 4 a §:n 1 momentin kiintiösääntö ei koske julkista valtaa käyttävän lautakunnan kokoonpanoa. Lain 4 a §:n 2 momentissa säädetyn tasapuolisuusvaatimuksen johdosta nimeämispöytäkirjassa tahoja pyydettiin esittämään sekä nais- että miespuolisia jäsen ehdokkaita. Kokoonpanossa on pyritty huomioimaan laissa säädetty vaatimus. Kokoonpano perustuu mainittujen tahojen nimeämiin henkilöihin, jotka edustavat lautakunnan jäseniltä edellä selostetuin tavoin lain edellyttämää erityistä ja monipuolista asiantuntemusta. Lautakunnassa olisi kuusi miestä (ml. puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja) ja kolme naista. Suomen Tilintarkastajat ry:tä pyydettiin esittämään ehdokkaita pysyviksi asiantuntijoiksi. Lisäksi Ammattitilintarkastajat ry esitti ehdokkaita pysyviksi asiantuntijoiksi ja näiden varahenkilöiksi. Jälkimmäisen esityksen nojalla esitetään toisen pysyvän asiantuntijan varahenkilöä (Ahjos). Pysyviä asiantuntijoita ei koske naisten- ja miesten tasa-arvosta annetun lain 4 §.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että tilintarkastuslautakunnan kokoonpanoksi toimikaudelle 1.1.2025–31.12.2027 vahvistetaan seuraava:

Puheenjohtaja:

Oikeustieteen tohtori Pekka Timonen, Itä-Suomen yliopisto

Varapuheenjohtaja:

Ekonomi Ari Allan Ahti, entinen KHT-tilintarkastaja

Jäsenet (varajäsen suluissa):

Asianajaja Eeva-Lotta Kivelä, Dittmar & Indrenius Asianajotoimisto Oy
(Asianajaja Eljas Vesterbacka, Asianajotoimisto Teperi & Co Oy)

Lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät
(Asianajaja Heikki Wahlroos, Borenius Asianajotoimisto Oy)

Senior Manager Pasi Päällysaho, Kemira Oyj
(Talousjohtaja Elina Reilander, Gren Group)

Anders Tallberg, Senior Fellow, Hanken & SSE Executive Education
(Professori Lasse Oulasvirta, julkisyhteisöjen laskentatoimi, Tampereen yliopisto)

Yliopistonlehtori Antti Fredriksson, Turun yliopisto, kauppakorkeakoulu
(Professori Mervi Niskanen, Itä-Suomen yliopisto, kauppätieteiden laitos)

Yritysoikeuden tenure track -professori Janne Ruohonen, Tampereen yliopisto, johtamisen ja talouden tiedekunta
(Professori Hannu Ojala, Itä-Suomen yliopisto, kauppätieteiden laitos)

Käräjätuomari Sari Koivisto, Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus
(Hovioikeudenneuvos Ville Laine, Helsingin hovioikeus)

Pysyvät asiantuntijat (varahenkilö suluissa):

KHT Timo Teemu Edvard Helle, Helle House Oy
(KHT Satu Peltonen, Grant Thornton Oy)

KHT Heikki Ilkka, Ernst & Young Oy
(KHT Hilikka Ahjos)